

Lietuviai

The Thought / Our Way Lithuanian Semi-Weekly Newspaper. Authorized by EUROM/HQ Civil Affairs Division * Authorization No. UNDP 203/205 * Publishers: V. Meškauskas and A. Laikūnas, (13b) Memmingen, Postfach 2 * Circulation: 9,000 * Printer: Dietrich & Schuster, Memmingen, Schranneplatz 6.

Redaguoja: A. Laikūnas, V. Meškauskas, Ant. Musteikis ir J. P. Palukaitis. Redakcijos ir Administracijos adresas: (13b) Memmingen, Postfach 2. Tel. 2677.

Nr. 4

1949. VIII. 3.

Rusų vasara

Tokia antraštė „Basler Nachrichten“ nagrinėja dabartinę sovietų politiką.

Rusų užsienio politikos „fronte“ po Paryžiaus konferencijos pasidarė tylu. Savo piliiečiams Visinskis tos konferencijos rezultatus taip reziumavo: „Vokietijos suskaldymo ir tarptautinių santykių paastrinimo politika (Vakarų valstybių) susilaukė nepasisekimo, o Vokietijos vienybės ir tarptautinio bendradarbiavimo (sovietų) susilaukė sėkmės. Rusijoje dabar yra pūties laikas. Laukiama, jei patikėti sovietų laikraščiams, rekordinio derliaus. Nepaisant viso krašto supramonimo, vasaros mėnesiais Sovietų Sąjunga virsta senuoju rusų žemės ūkio kraštu, kur visas viešasis dėmesys sutelktas į žemės ūkio produkciją. Maskva, mat, visų pirma turi žinoti, ar ji turės pakankamai javų, kad, tomis atsargomis pasitrėmus, ji galėtų vėl vesti agresyvią politiką ir todėl kol kas netenka laukti jokio ypatingo politinio aktyvumo iš Kremliaus pusės. Tas aktyvumas tuo labiau slopinamas, nes norima sulaukti tolimesnės tų įvykių raidos, į kurią Maskva sudėjo daug vilčių. Tai yra Kinijos užkariavimas ir Amerikos ūkinė krizė, kuri Lenino mokinių akyse išaštrėjo į amerikiečių britų santykių krizę.

Sovietai nereklamuoja savo siekių — su kiniečių komunistų pagalba amerikiečių eksporto pramonei užsklęsti milžinišką Kinijos rinką. Tuo jie norėtų paskubinti JAV ūkinę suirutę, kuri pasireikštų nedarbu, mašinių skurdų ir duotų akstinio revoliucinei idėjai. Amerikos ūkio raida, nepaisant optimistinių Trumano pareiškimų, kad krizės galima išvengti, duoda sovietams smarkių vilčių. Todėl reikia manyti, jog jie tikrai nedarys nieko, kad padėjus tos krizės išvengti. Bet... didžiausiam nusteimimui tenka konstatuoti, kad už kulius sovietai veda ūkinis pasitarimus su Vakarais, kurie sušvelnins Vakaruose įsigalinciją krizę, nes Vakarų pramonei duos naujų rinkų! Sovietų „prezidentas“ Svernikas, kalbėdamas naujų britų ir amerikiečių ambasadorių priėmimo proga pabrėžė, kad reiktų pagyventi prekybinius santykius. Ambasadorius priimant dalyvavo ir užs. reik. ministerio pavaduotojas Gromyko, kuris tik prieš keletą savaitių grįžo iš JAV su vad. Gromyko planu kisenėje. Tame plane buvo išdėstyti Amerikos finansininkų pageidavimai pagyventi ūkinis santykius su sovietais. Gromyko tuo reikalu kalbėjo ir su garsiuoju Roosevelto finansų patarėju Bernardu Baruchu, kuris dabar vieši Europoje ir žada apsilankyti Maskvoje. Išsina, kad komunizmas iš Kinijos varo kapitalistus tik tam, kad juos su pagalba priėmus Maskvoje? O gal sovietai leidžia iš ūkinės kalbas tik tam, kad laimėjus laiko, iki Kinijoje amerikiečius galima bus pastatyti prieš įvykusį faktą?

Galimas dalykas, kad mįslės sprendimo reikia ieškoti fakte, kad tiek komunizmas Kinijoje, tiek ir kapitalizmas Vakaruose volens nolens turi bendradarbiauti. Ir ne tik Svernikas išreiškė norą pagyventi tarptautinę prekybą, bet ir kiniečių komunistų vad. Maocungas neseniai ilgose kalboje pabrėžė, „kad kiniečių tauta yra pasiryžusi su kitomis tautomis bendradarbiauti tarptautinių prekybos ryšių pažangai.“ Ar angliū—amerikiečių prekybininkų sluogsniai teisingai samprotauja, kad Kinija negali apsieiti be importo iš Vakarų? Bet tada, Maskvos planas iš Kinijos išstumti Ameriką nuėitū niekais! Tačiau, jei Maocungas, kuris savo ištikimybę rusų komunizmui dar kartą patvirtino, galėjo taip kalbėti, tai tik reiškia, kad nei Maskva nei jos iščiulpti sateitai negali patenkinti Kinijos prekių alio; o jei jo nebus galima patenkinti, tada komunistiniam režimui grės daug pavojų. Tokios padėties Maskva nenori matyti. Todėl atrodo, kad Maskvos politbuoro ponai sugalvojo genialų planą, leisti kapitalistams sustiprinti komunizmą Kinijoje. Sovietų Sąjunga pirkis amerikiečių kasdienio vartojimo prekes ir jas pardavinės savo kiniečiams. Jie galės valdinti kiniečių draugo rolę ir tuo pačiu sukliudyti amerikiečiams tiesiogiai išgauti Kinijos rinkoje. Bet tuo pačiu Krenlius turi sutikti, kad amerikiečių eksportas susitarimu su Rusija padidėtų, o tuo pačiu palengvėtų ūkiniai sunkumai. Tačiau šiuo metu svarbiausias Maskvos tikslas yra išlaikyti savo rankose Kiniją, nors dėl to būtų nudelsta Amerikos ūkinė katastrofa.

Rikiuojama Atlanto galybė

„Liudininkai“ Achesonas, Johnsonas ir Bradley aiškina kongresui

Washingtonas (Reuters). Kaip jau buvome trumpai pereinam numerįje pranešę, JAV kongreso užsienio politikos komisijos pradėjo svarstyti prezidento Trumano programą duoti draugiškos valstybės ginklų už 1,45 milijardo dolerių. Komisija savo darbą pradėjo išklaudydama „liudininkus“. Pirmuoju savo parodymą davė užsienio reikalų ministeris Achesonas, nupiešdamas nūdienę politinę būklę. Jis tarp kitko teigė:

„...milžiniška puolamoji jėga iš vienos pusės, ir nepakankamas pasiruošimas gintis iš kitos, Vakarų Europoje iššaukė liiguistą ir nuolatinį baimės jausmą. Ta baimė yra pateisinama, ir pavojus iš tikrųjų yra rimtas, nors daug žmonių bando jį nugincyti. Negalima išleisti iš akių Vakarų Europos ginkluoto puolimo galiomybės.

Jei politinė ofenzyva nueina niekais, kaip kad dabar atsitiko Vakarų Europoje, totalinis režimas dažnai pasiduoda pagundai savo tikslus pasiekti karinėmis priemonėmis. Ypač, jei jis mano, kad veiksmingo pasipriešinimo netenka laukti. Mūsų tikslas yra užbėgti už akių tai galiomybei, aiškiai konstatavus, kad Vakarų Europos puolimas atneš jam žalos ir toli gražu nepatiksina sėkmės.

Komunizmas turėjo Europoje pasisekimo ne dėl kokie nors dvasinio ar intelektualinio patraukimo, bet tik dėl grėsmės, kuri kilo, sutelkus didesnę karinę pajėgą.

Achesonas pažymėjo, kad vienintelis būdas atsispirti tai grėsmei yra Vakarų Europos valstybių kariuomenių sustiprinimas. Jis įspėjo, kad:

„Jei Jungtinės Valstybės nepadės toms tautoms apsiginkluoti, mes vėliau savo saugumui laiduoti turėsime išleisti nepalyginamai daugiau.“

Achesonas baigė: „Atlanto paktas ir ginklų teikimo programa atbaidys agresorių pradėti totalinį karą. Bendras gynimasis atims plėšikiškas Europos tautoms, kurių čia niekados netruko, dalinio užpuolimo galiomybę. Jos negalės pasaulį pastatyti prieš įvykusį faktą, ką daryti mėgo diktatoriai prieš 2. D. karą ir po jo, kad prarijus nepriklausomas valstybes.

Gangsterių galvoseną mėgsta vengti rizikos. Jų aukos yra tik silpni ir nepasiruosę. Jie nemėgsta pulsti pasiruošusios bendruomenės.“

Yra valstybių, kuriomis negalima pasitikėti“ Washingtonas (UP). Antrasis liudininkas, kurį iškvotė atstovų užs. reik. komisija, buvo krašto apsaugos ministeris Johnsonas. Jis pareiškė: „Mes turime veikti. Mes turime tuojau pradėti teikti ginklus Vakarų Europai, nes kitaip būsime priversti agresoriui atitekusius kraštus iš naujo išvaduoti.

Tokį išvadavimą reikės brangiai apmokėti žmonių gyvybėmis. Mes turime Vakarų Europos valstybes aprūpinti ginklais, kad tuo būdu užpildžius susidariusią tuštumą. Prezidento Trumano pasiūlymas yra minimalus. Jungtinės Valstybės negali laukti kol Europa pati pasigamins ginklus. Todėl ginklų teikimo programa yra geriausias būdas sustiprinti mūsų pačių saugumą.

PABALTIEČIAI DĖPORTUOJAMI Į BUV. KARO BELAISVIŲ STOVYKLAS

Stockholmas. (Tat). Visada gerai informuotas švedų laikraštis „Stockholm Tidningen“ specialaus savo korespondento pranešime vėl rašo apie neseniai įvykusias masines deportacijas iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos.

25.000 — 30.000 deportuotųjų iš kraštų išgabenti į Rusijos karo sritis atstatymo ir kelių tiesimo darbams. Jie turį „pakeisti“ tose vietose dirbusius buv. vokiečių karo belaisvius, kurie paleisti namo.

Sovietų įstaigos, kaip atrodo, Pabaltijo kraštus laiko darbo jėgos rezervuaru, kuriuo gali kiekvienu metu pasinaudoti. Jaugamas deportuotųjų yra išskleidomi po visos Rusijos darbo stovyklas ir kolchozus. Be to, yra dar specialios baudžiamosios stovyklos „politiškai įtariamiesiems“ ir ūkininkams, kurie nepakankamai išpildo pyliaų prievolės. Darbo sąlygos, maistas ir kt. šiose stovyklose yra tokios pačios, kaip ir visose sov. baudžiamosiose stovyklose, kurių nežmoniškumą, britams reikalaujant, turėtų pradėti tirti Jungtinės Tautos.

Oro tilto likvidacija

SOVIETAI DZIUGAUJA — BERLYNIEČIAI SUSIRŪPINO

Berlynas (m) Britų ir amerikiečių karinės vyriausybės paskelbė bendrą komunikatą, kuriame pranešama, kad rugpiūčio 1 d. prasidės oro tilto likvidacija, nes mieste esą pakankamai atsargų. Komunikate pažymima, kad tiek amerikiečių karo aviacija, tiek ir britų karališkoji aviacija laikys rezerve pakankamą skaičių lėktuvų ir įrengimų, kad, reikalui ištikus, oro tiltą vėl galima būtų atstatyti.

Vadinami „skeletiniai kontingentai“ ir toliau į Berlyną apmokymo tikslais gabens krovinius, kad lakūnai neatprastų nuo to darbo ir būtų paruoštos naujos įgulos. „Neue Zürcher Zeitung“ berlyniškis korespondentas telefonuoja:

„Sovietai oro tilto likvidaciją skaito savo politikos laimėjimu. O toji politika siekianti, kaip jie aiškina, susitaikymo ir taikos. Sovietai reikalauja oro tilto likvidacijos, nors Vakarai apie tai ir nieko nepranešė.

Vakarų berlyniečiai supranta, kad oro

tiltas yra perbrangi priemonė, kad ją be-reikalo toliau testų. Tačiau, turėdami pakankamai patyrimo su bolševikais, jie bigštauja, kad oro tilto likvidacijos padrasinti, sovietai laiks nuo laiko bandys praveisti bent dalines blokadas.“

Ir įstaigos iškeliamos

Bazelis (m) „Basler Nachrichten“ pranešimu, berlyniečiai su dideliu susirūpinimu seka Vakarų įstaigų persikėlimą iš Berlyno į Frankfurtą. Iš 400 amerikiečių valdininkų, buvusių iki šiol Berlyne, dabar liks 175. Britai savo valdininkų skaičių sumažins irgi panašia proporcija. Prancūzai iš Berlyno iškėlė visas savo centrinės įstaigas, palikdami tik būtinai reikalingus jų padalinčius. Ir vienas amerikiečių pėstininkų pulkas, iki šiol stovėjęs Berlyne, perkeliamas į Vakarų Vokietiją. Manoma, kad rudenį iš Berlyno į Frankfurtą persikels ir diplomatinės bei karinės misijos.

Howley atsistatydino

Berlynas (BBC) Gubernatorius Mc Cloy pranešė, kad Berlyno komendantas generolas Howley įteikė atsistatydinimo prašymą, kuris bus patenkintas. Mc Cloy žada greitai rasti tinkamą įpėdinį.

Mc Cloy visą amerikiečių administraciją Vokietijoje pavės tvarkyti 8 civilių tarybų, kurių sudarys atskirų amerikiečių žinybų viršininkai.

Naujos atominės bombos

Washingtonas (BBC) JAV atominė komisija pranešė kongresui, kad šiuo metu pramoniniu būdu gaminamos naujos, žymiai tobulesnės ir veiksmingesnės atominės bombos. Jų sudėtinis dalis gamina po visą kraštą išmėtytos pramonės įmonės.

Jei pakto dalyviai nebus pakankamai apsiginkluoti, jie negalės išpildyti jiems uždėtų pareigų. Pagaliau mes negalime iš jų reikalauti, kad jie priešintųsi, jei mes nepildome savo pažado jiems pristatyti ginklų ir negalime nieko daugiau pasiūlyti, kaip tik pažadą juos vėl išvaduoti. Vakarų Europos karinė tuštuma yra pavojingas puoliko skatinimas. Saltojo karo taktika tik pakiečia spaudimą, kuris dar ir dabar yra taikomas į viso pasaulio valstybes.“

Johnsonas pakartojo Achesono patikinimą, kad į Europą nebus siunčiama JAV kariuomenė, išskyrus „techninį ir apmokymo personalą“.

Komisija Johnsono išvadavimą priėmė šaltai ir iš įvairių pateiktų klausimų paaiškėjo, kad ji nori žinoti dar visą eilę smulkmenų. Demokratas Mansfieldas pasiteiravo, kuriam laikui numatyta programa. Johnsonas į tai tsakė: „Oficialiai aš negaliu pasakyti. Asmeniškai man atrodo, kad programa turėtų trukti 4—5 metus. Į paklausimą, ar negalima būtų programą atidėti, Johnsonas pastebėjo, kad gali būti dar kartą „per vėlu“.

Į respublikininko Voryso paklausimą, ar jis, Johnsonas, gali patikinti, kad JAV yra pasiryžusios nusiginkluoti, jei to pageidautų JT, Johnsonas atkrito:

„Mes syki jau buvome apgauti. Mano nuomone, pasaulio taiką nulemia tik stipri Amerika. Šiame pasaulyje yra valstybių, kurių nusiginklavimu negaliu nė minutėlei patikėti“.

Bradley išleidžia į smulkmenas

Washingtonas (UP). Kariuomenės štabo viršininkas gen. Bradley, ragindamas priimti Trumano siūlomą ginklų teikimo programą, pareiškė:

„Dabar, kai jau turime Atlanto pakta, mes galime tikrai laukti, kad tūlas agresorius stengsis mainais išsukti ir pašalinti krizes, tuo tikėdamasis pakto signaturus priversti būti neryžtingais. Tačiau neryžtingumą negalima pateisinti. Jis kyla iš baimės ir egoizmo, o tai yra tokios ypatybės, kurių niekas negerbia.“

Generolas taip apibūdino strateginius planus

1. JAV turės išnaudoti savo pirmenybę atominų bombų srityje. Jų žinioje bus strateginis bombardavimas.
2. Amerikos laivynas kartu su Vakarų Europos eskadromis vykdys laivynui skiriamas operacijas. Patikrins jūros kelių saugumą. Dalyvaus uostų ir pakrančių gynime.
3. Sausumos kariuomenės didžiausią dalį pastatys Europos valstybėms.
4. D. Britanija, Prancūzija ir gretimi kraštai bus atsakingi už savo kraštų priešlėkutinę apsaugą ir taktinį netolimų

Generalinių štabų viršininkų kelionė

Frankfurtas (m) Šeštadienį po pietų amerikiečių generalinių štabų viršininkai generolas Omaras M. Brandy, aviacijos generolas Vandenbergas ir admirolas Louisas F. Denfieldas prezidento Trumano privačiu lėktuvu atskrido į Frankfurtą, kur juos aerodrome sutiko karinis gubernatorius Mc Cloy, jo pav. gen. Huebneris ir kiti aukšti karininkai. Pirmadienį generolai susipažino su oro tilto įrengimais ir aplankė vyr. būstinę Heidelberge. Antradienį generolai apžiūrės Grafenwoehro poligoną, o po to tarsis su Italijos kariuomenės štabo viršininku gen. Marrasu, kuris neseniai grįžo iš Washingtono. Po to jie priims Liuksemburgo kariuomenės vadus. Trečiadienį generolai skris į Londoną, kur susitiks su kitais Atlanto pakto dalyvių kariuomenių vadais.

Prieš pradėdamas kelionę, gen. Bradley pareiškė: „Nugalėtojo priešio vietoje atsirado“ naujas užpuolikas, kuris nori sunaikinti pavargusius nugalėtojus. Naujo bandymo pavergti dabar susivienijusias tautas gali būti mūsų vertia paskubinti savo planus.“ Generolas atkreipė dėmesį į tai, kad netrukus reikią laukti ilgo įtemptų santykių periodo.

Trumanas apie būklę Graikijoje

Washingtonas (BBC) Prezidentas Trumanas pasiuntė kongresui pranešimą apie JAV

Paskutinė valanda

* Gen. Bradley pareiškė Frankfurte, kad vienas svarbiausių jo kelionės po Europą tikslų yra nustatyti, ar europiečiai pageidauja vienos ar kelių gynimosi organizacijų. Jei europiečiai sutiktų su viena organizacija, reiktų susitarti dėl jos vyr. būstinės vietos ir event. veikimo pradžios.

* Buv. JAV užsienio reikalų ministeris Marshallis, atsakydamas į kongreso užs. reik. komisijos narių paklausimus, pareiškė, kad jo žiniomis Europos valstybės davusios pakankamai garantijų dėl karinio bendradarbiavimo ir vyr. vado paskyrimo.

* Amerikiečių štabų viršininkai antradienį vakare išskrenda į Londoną.

* Viena Saugumo Tarybos komisija priėmė prancūzų pasiūlymą suskaičiuoti visų valstybių turimus ginklus, išskyrus atomines bombas. Prieš pasiūlymą pasisakė Sovietų Sąjungos, Ukrainos ir Egipto delegatai. Sovietų delegatas pareiškė, kad ne Sovietų Sąjunga, bet JAV ruošiasi karui. JAV kariuomenė šiuo metu esanti 3,5 kartų didesnė, negu prieš 2. D. karą. Jos turinčios 100 bazių užjūriuose, neskaityti Vokietijos.

* Paryžiškis „Le Monde“ praneša, kad Atlanto gynimosi sistema numatoma padalinti į tris zonas: šiaurinę — Skandinavija ir D. Britanija, vidurinę — Beneliuksas, Prancūzija ir D. Britanija, pietinę — Prancūzija ir Italija.

Spaakas pas karalių Leopolda

Zeneva (BBC) Einas Belgijos ministerio pirmininko pareigas socialistų partijos vad. P. H. Spaakas nuyko pas Belgijos karalių Leopolda. Jis nori su karaliumi išsiaiškinti plebiscito klausimą. Belgijos socialistų nuomone, karalius Leopoldas turėtų pasizadėti tik tuo atveju grįžti Belgijon, jei tautos atsiklausimo metu už jo grįžimą pasisakytų didelė tautos dauguma.

Opozicija prieš Latre de Tassigny

Washingtonas (Reuters). Atstovų rūmų užsienio reikalų komisijai diskutuojant ginklų teikimo programą, respublikininkas Fultonas viešai pasipiktino, kad Vakarų Europos sausumos kariuomenės vadu paskirtas prancūzų generolas Latre de Tassigny. Girdi, tas generolas paskutiniam kare atsiskak klausyti bendros aukščiausios vadovybės įsakymų.

Krašto apsaugos ministeris Johnsonas atsakė, jog JAV esančios labai susirūpinusios, kad kariuomenės vadais būtų paskirti generoliai kvalifikuoti asmenys. Jis atsiskakė nagrinėti Europos karininkų nuopelnus, tačiau pridūrė:

„Prieš pateikdami ginklus, mes susitarsime dėl tinkamo kariuomenės vadų bendradarbiavimo. Ateityje šiuo klausimu aš viešai nediskutuosi.“

Pirmadienį atstovų rūmų užsienio reikalų komisija išklauė Marshallio parodymų. Marshallis pareiškė, kad ginklų teikimo programos atidėjimas vėlesniam laikui atneštų labai nepageidaujamą ir nuostolingą pasekų.

Meluoja per akis

Paryžius. (AFP). Maskvos radijas britų pareiškimą apie klestinį Sovietų Sąjungoje privertinį darbą išvadino „britų užsienio reikalų ministerijos išgalvota slykščia falsifikacija“. Tikruosius sovietų politikos tikslus „Londono falsifikatoriai“ visiskai nuyti. Sovietų politikos — teisingiausios ir žmoniškiausios visame pasaulyje — pagrindu esą ne kerštas ir išniekinimas, bet kahtjo perauklėjimas į garbingą darbininką. Sovietų teisenos sistema, siekianti musikalėti pataisyti, yra griežtai priešinga buržuazinių valstybių sistemai. (Melo srityje sovietai tikrai neturi ir neturės konkurentų! — Red.)

Kai lendi pro adatos skylutę . . .

ISPŪDZIAI IS MUENSTERIO IR SEEDORFO PEREINAMŲJŲ STOVYKLŲ

Kai tremtinys pasiryžti pradėti emigruoti, zinok, kad turi sukaupti paskutinius savo dvasinio ir medžiaginio turto likučius, kurių dar galutinai nesudėjęs tremties laikai, ir kad tavęs laukia daug vargų ir sunkumų, kol pasieksi pažadėtąjį užjūrį. Jei šitai pasiteikęs ir pasiryžęs pradėti „emigracine kelionę“, kurios palydovai badas ir neprieklausūs nepaliks tavęs, kol sėsi į laivą, tada tu sutiksi mažiau nusivylimų ir smūgių. Tačiau, sėsdamas į sunkvežimį savo nuolatiniame stovykloje, susitelk savo sveikatos, savo nervų, vokiškų markių ir konservų bei riebiųjų likučius . . .

Aš, būsimasis „australis“, pirmiausia turėjau vykkti į naujai paskirtą „australinę“ tranzitinę stovyklą Muensteryje. Džiaugiuosi būdamas kartu su savo šeima konsulo priimtas. Mat, mano ir mano šeimos narių plačiai „nepadarė mums kiauulstės“. Patrukęs irgi nė vienas nebuvome. Kojos mūsų geros rūšies ir be venų sukietėjimo. Tėvelių, deja, neturime. Sveika šeima: vyras, žmona, pora vaikų, tai labiausiai australių pageldajama imigrantų rūšis. Į tokias šeimas Australija deda viltis ir mano, kad tokie atgal į savo kraštą nebegrįš. Muensteryje išbūnama visokių pareigūnų valia 5-6 savaites, kurių užtenka, kad ta stovykla įgrįstų iki gyvo kaulo . . . Galia ypač tų žmonių, kurie konsulo nepriimti ir tuščiomis turi grįžti atgal į savo senąsias stovyklas.

Münsterio (Hoher Heckenweg) tranzitinė stovykla erdvi, graži, švari. Čia šaltas ir šiltas vanduo nenormuojamas, nors gaudinama negerti vandens dėl jo užkrėtimo. Si stovykla pasižymi, tarp kitko, visų įsakymų perdavimu per garsiakalbius. Žmonės gerai žino, kad „Achtung“ latviškai skamba „Uzmanību“. Garsiakalbiais šaukiami pas konsulą, daktarus, laiško parsinešti, dargi dažnai šaukiami pareigūnas „Leopoldas“. Šio šaukimo, tur būt, nepamiršime ilgai ir Australijoje. Si stovykla dar pasižymi dideliu policininkų skaičiumi, emigrantų „pabaisa“. Anglo administratoriaus griežtias reikalavimas, iš baimės dėl savo tarnybos, kai kurie jų (deja, taip pat ir pora lietuvių) labai uoliai eina savo policinės pareigas. Emigrantai dažnai turi pagrindo pasipiktinti neišmintingais administracijos įsakymais. Čia policininkai rikiuoja žmones, por kuriuos duris turi į valg. salę įeiti ir išeiti, ant kurio stalo tuščia dubenį padėti, į kuri puodą nesuvalgytą sriubą išpilti, o kartais ir į kišenės lenda tikrinami, ar nesi „apsivogęs“, norėdamas prašmugeliuoti nesuvalgytus duonos rieki iš savo normos. . . Nebandyk išsinešti puoduko kavos. Kai vieną vakarą garsiakalbiai pranešė uždraudimą gerti vandenį, keturi policininkai tikrino prie durų, kad niekas neišsineštų nė lašo virinto kavos . . . Žmonės nebeturė nei markių, nei pinigų pirktiš gerųjų stovyklos kantinėje. Tėvams draudžiama būti prie vaikų jiems valgant (10-17 m.). Maistas čia blogas: ar ilgai suaugęs gyvenęs su 7 plonomis riekiomis duonos ir keliais gramais margarino (apie sviesto kvapą nesvajok!) ir kartais su rizo ar dešros ir dubeniu sriubos dienai? Racinės kavos dažnai atkartotinai negausi. Atrodo, daug nenormalumų galėtų būti pašalinta, jeigu baltų reprezentacines įstaigas būtų rangesnis ir rodytų daugiau noro kovoti dėl emigruojančių būklės sušvelninimo. Emigrantai jokių protestų ar streikų imtis negali, nes už gerų ar blogų įsakymų nepildymą jiems šaukiama, kad neišemigruos. Tad dažnai tenka sukąsti dantis. Ir čia kitoje stovykloje viskas tvarkoma DP su IRO. Australių veikimas čia pasireiškia tik konsulato veikimu.

Palaiminta valanda, kai Muensteryje iš konsulo sužinai, kad tavo kūniniai ir dvasiniai savumai Australijai priimtini. Antra džiaugsminga valanda ateina, kai sužinai, jog esi keliamas iš šios „tranzitinės“ stovyklos į „emigracine“ stovyklą Seedorfe. Kažkaip tik kirminėlis graužia, kad didžiojo bagozo tvarkytojas atsiima atgal daiktų priėmimo kvitą tvirtindamas, jog bagozą Seedorfe vis tiek gausime tvarkoje. Seedorfo stovykla, anot, jo, daiktai perduodami be parašo, taigi jis negalės duoti parašo už kitų veiksmus. Na, pagaliau išjudame iš Muensterio „policinės“ stovyklos. Šiandien, pakrovimo tvarka sklaidi ir gera. Bet ir šią išvykimo dieną ar nebus tik mūsų norma dar labiau sumenkusi? 7 val. rytą gavome prieš išvykimą tris riekes duonos su kava ir trupeliu margarino. Kelionei 3 riekių irgi su trupeliu margarino ir gabalėliu sūrio. Vaikai gavo tą pat. Kelionėje duota šiltos kavos ir vaikams pieno. Tai buvo visos dienos maistas su 200 km kelione!

Kai atvykome į Seedorfą, po triukšmingo Muensterio patekome tarsi į kokį užmirštą kraštą. Šimtinio skaičiaus mediniai barakai ryte mus prarijo. Kad ir mažiausia šeima gavo atskirą kambariuką. Tai priešingumas Muensteriui, kur vyrai ir moterys su

atitinkamos lyties vaikai apgyvendinami atskiruose kambariuose su dviauškėmis lovomis. Seedorfe normalios minkštos lovos, deja, dažnai su naktiniais parazitais, kuriems tenka atsinešti „pudros“ iš ambulanso. Čia gali miegoti, kiek nori ir kada nori. Nė vienas pareigūnas tuo nesidomi. Kavos gaunama neribotai du kartus per dieną. Skurdi sriuba už atskaitymą iš davinio kruopų ir pusės mėsos normos. Šiandien gi sausas davinys atiduodamas į rankas. Vienengiamis ar beveikiams čia maistas irgi blogas, bet šeimos turi keltiariau geriau, negu Muensteryje. Ant krosnelių kambariuose galima išsivirti valgi. Briketų duona labai maža, bet kaimyniniuose miškuose galima pasirinkti nors smulkių šakelių. Vežiausi iš namų malkų maistą, bet Muensterio stovykla, persiusdama didįjį bagazą, sauvaiškai jį pasilaikė ir ne tik malkas, bet ir maistus. Iš kitų pasisavino iš namų vežtus matoracius, bulves, dideles skardines maudymosi vonias. Šią suvalę emigrantai patyrė Seedorfo stotyje, kai vežėsi iš vagonų savo daiktus. Kai kurie nori dėl to skųstis, bet kol skundas bus tiriamas, tai (Nukelta į 4 psl.)

Nėra jokia paslaptis, kad sovietai karštingai stengiasi pasiekti tai, kad galėtų pradėti gaminti atominės bombas. Tam negailima jokių išlaidų, nesiskaitoma su jokiomis priemonėmis. Tačiau, kiek tie darbai yra pažengę ir priekį, žinių neturima, nors kai kurie laikraščiai, ypač prancūzų laikas nuo laiko pateikia gana sensencingų pranešimų.

Prieš kurį laiką vienas vokiečių žurnalistas, Fritzas Wagertas, paskelbė vieno liudininko — prievarta į Rusijos gilumą išgabento ir vėliau nuotykingai pabėgusio mokslininko Dr. P. — pasakojimą apie tų darbų eigą ir siaubingą vieno atominio miesto, Katapulsko, žlugimą, įvykusių 1947 m. Jo autentiškumą, deja, šiandien dar negalime patikrinti. Tačiau, norėdami savo skaitytojus galimai plačiau apie viską paminėti, šioje vietoje pateiksime keletą svarbesnių minimo pasakojimo fragmentų. Pavardžių vietoje vartojami inicialai savaime suprantama yra pakeisti.

Baisusis 2 D. karas baigėsi. Vokietijos įstaigos ir fabriki buvo perkeldinėjami iš vietos į vietą. Evakuoti, keltis, persikelti — vienintelis didysis žūkis viešpatavo 1945 m. pradžioje visame griuvančiame rėche. Viena iš keleto ramių vietų, kurių iki paskutinio momento ši karštingė nebuvo apėmusi, buvo slapta vokiečių tyrinėjamų stotis danų saloje Bornholme. Ją administravo žinomas profesorius J., apie 70 m. amžiaus mokslininkas, pagarsėjęs savo moksliniais darbais, ypač atominių tyrinėjimų srityje. Savu laiką jis dirbo Kaizerio Vilhelmo institute Dahleme ir Henriko Herco institute Berlyne, nagrinėdamas atomo skaldymo problemas. Vėliau jį, kaip ir daugelį kitų žymiuųjų mokslininkų, dirbusių branduolio fizikos srityje, staiga apgaubė paslapties skraistė. Savaime suprantama, kad jie buvo sugrupuoti į specialias tyrinėjimų stotis.

Buvo 1945 m. pavasaris. Pirmojoje Bornholmo bandymų stotyje suskambėjo telefonas. Skambino iš Berlyno. Pačiam profesoriui J. Jis, paėmęs telefono ragelį, nervingai kartojo:

— Nežinoma kryptimi . . . slapta evakuacija . . . su povandeniniais laivais . . . pakrauti naktį . . . taip, tik naktį . . .

Mokslininkai šiam momentui jau buvo pasiruošę. Buvo paskelbtas atitinkamas slaptažodis. Kiekvienas žinojo, ką daryti. Kiekvieną mašiną, kiekvieną jos dalį, laboratorijas ir kt. reikėjo išardyti, supakuoti, pakrauti. Nelengva buvo tai atlikti, ypač naktį, nes sunkus buvo kelias nuo bandymų stoties iki kranto. Reikėjo nusileisti nuo 80 m aukščio uolų, kad būtų galima pasiekti smėlėtą krantą.

Naktį pasirodė 140 povandeninių laivų. Tyliai skambėjo komandos. Vyrų stovėjo ilga grandine ir padavinėjo vienas kitam įvairias mašinų ir aparatų dalis. Rytui aštant, visi 140 laivų vienas po kito dingo miglose.

— Kur jie plaukia? — lyg neturėdamas ką sakyti, paklausė Dr. P. profesorių J., kai laivai dingo.

— Paslaptis. Kapitonai gaus tolimesnius nurodymus per radiją, kai praplauks X punktą. O dabar paskubėkime, nes turime dar vieną įsakymą.

Dr. P., profesoriaus asistentas, tik dabar suprato, kad saloje jie liko vieni. Mažų automobiliu jie grįžo į laboratoriją. Profesorius iš nedegamųjų spintų surinko viską.

— Mes žinom, kad tamsta esi profesorius J., Bornholmo I bandymų stoties vedėjas, — tokiais žodžiais sutiko rusų torpedaivio kapitonas vokiečių mokslininkus savo kabinoje, parodydamas profesoriaus fotografiją iš 1935 m.

— Profesorius J. nusišypsojo.

— O kas esi tamsta? — atsisuko jis į Dr. P.

— Esu bendrųjų tyrinėjimų bendradarbis, trumpam laikui komandiruotas į Bornholmą.

— Netiesa, — atkiro rusas. — Mes žinome, kad per pastaruosius tris mėnesius Bornholme neįvyko jokių personalinių pasikeitimų. Tamsta esi Dr. P.?

Dr. P. ištraukė savo dokumentus ir padėjo ant stalo. Komendantas nusišypsojo ir tarė:

— Tad mano uždavinys atlikti ir skubiai atsisostojęs, pridūrė — Sekite mano adutantą. Jūs esate belaisviai, karo belaisviai. Visa kita sužinosite atitinkamoje vietoje.

Kai torpedaivius stūjo ir jiems buvo nurodyta išlipti, Dr. P., kuris trejeta metu buvo kaip inžinierius dirbęs Ukrainoje

Nelengva lietuviui rašytojui sovietinėje Lietuvoje įsisteikti valdžiai. Vienok tai pavyko visu 100% įvykdyti „buržuaziniam“ J. Paukštelii, kurio naujas veikalas „Audra ateina“ buvo pastatytas Panevėžio teatre, o vėliau, kaip labai „pavyzdingas“, parodytas ir Vilniuje. „Tiesa“ 1949. VI. 16 d. Nr. 140 šį veikalą taip apibūdina: „Autorius J. Paukštėlis pasirinko nors ir naują, tačiau nūdieniam gyvenime aktualią temą — klasių kovą buržuazinėje Lietuvoje, ryškiai parodydamas buožijos veidą, išskeldamas komunistų partijos vaidmenį, vadovaujant darbo žmonių kovai prieš išnaudojimą“ . . . Toliau — „pjesės autorius drašili parodydo biurų buožinį išnaudojimą, atidengia skaudžias buržuazinės santvarkos piktžaidzes. Buožė Kajetonas Bartkus — tai vienas iš tų kraujačiulpių buožių, kuriems niekas nerūpi, išskyrus nepasotinamą norą turėti svetima sąskaita. Autorius teisingai pabrėžia buržuazinės santvarkos nerašytą įstatymą žmogus žmogui — vilkas“. Kaip iš recenzijos matyti, J. Paukštėlis šioje pjesėje pasistengė visiškai sukumunistinti 1936 metų Suvalkijos ūkininkų judėjimą, kuri, kaip žinome, organizavo ir vykdė be-

Rašytojas Paukštėlis apie „kraujačiulpius“ buožes

veik išimtina Suvalkijos „buožės“. Recenzentas D. Roda pažymi, kad „Spektaklis visumoje išėjo politiška aštrus, kovingas, aktualus, kelias neapykantą buožėms, mobilizuojąs darbo žmones į kovą prieš juos.“

Pailso ir stachanovičiai

Kaip bolševikams vyksta organizuoti tekstilės gamybą Lietuvoje, matyti iš „Plungės Audinių“ fabriko pasiektų rezultatų, kuriuos skelbia visuomenei pati „Tiesa“:

„Nuožukos, nuožibros, spaliai, mazgai, galai . . . Ilgas sąrašas įvairių įvairiausių gamybinių nuostolių „Linų Audiniųose“. O ties kiekvienu iš minėtųjų nuostolių apvalius skaičiai, tonos prazudytos žaliavos. Ir šie gresmingi skaičiai neįnyksta, nemazėja. O audinių kokybė? Tegų kalba sausi aktai: 19.000 metrų klijuotės išbrokavo. Visas auksas buvo nusėtas stambiais mazgais, siūlų galais. Tai buvo metų pradžioje. O šiomis dienomis gautas naujas aktas: 10.293 metrai drobės nuvertinti, nes auksas retokas . . .“

Negeriau dirbą ir darbininkai: „Nei garsi stachanovininkė Ieva Klemauskienė, nei senos gamybininkės Paulina Urbienė ar Stasė Kubilienė, nei jaunosios žyminės Zosė Satkytė ar Justina Bieliauskytė neįvykdė išdirbio normos. Ką bekalbėti apie desimtis eilinių audejū?“

Kodėl tai įvyko? — klausia „Tiesa“ ir pati atsako: „Prastovėjimai, prastovėjimai ir vėl prastovėjimai. Tai nėra elektros energijos, tai trūksta ataudų, tai stinga metmenų. „Kaltai, žinoma, esą visi. Tenka ir pačiai Plungės partijai: „Partinės organizacijos sekretorius Dubininas ir atskiri komunistai kažkaip stengiasi išlikti nuošalyje, laikytis nesikišamos politikos, apsidrausti bet kurio atveju.“

Sovietų atominio miesto žlugimas

ir pažinąjo Pabaltijo kraštus, tuojau nustatė, kad jie buvo atgabenti į Liepoją. Dar tą pačią naktį mokslininkai buvo įsodinti traukinin. Salia jų tūnojo du sargybinkai. Prie vagono durų — karininkas, kuris rėkė cigarete ir nuolat šypsojosi. Jie važiavo visą dieną ir kitą naktį. Priartėjus prie didesnių miestų, sargybinkai užstodavo duris, kad nebūtų galima nieko pamatyti. Tačiau Dr. P. atpažino Vilnių, Minską . . . Kitą rytą traukinys staiga sustojo nuosaliuose bėgiuose. Vagonas lėjo karininkas ir švytelėjo kišenine lempute.

— Ar čia Bornholmo belaisviai? — paklausė jis.

Sargybinkai pašoko. Vokiečiai buvo išlaipinti, ir susodinti į du laukiančius automobilius. Dr. P. atpažino Kijevo — juk jis čia dirbęs. Tuomet — dar laisvas žmogus būdamas . . .

Mašinos, pervažiuosios pontoninį tiltą, sustojo, ties vienu didžiuliu pastatu. Vokiečiai išlipo. Profesorius pasižiūrėjo į dangų: „gal paskutinį kartą . . .“

Pastato viduje buvo pilna skubančių karvių ir karininkų.

Aha, NKVD, — pasakė Dr. P. profesoriui. (Dr. P. mokojo rusiškai, todėl suprato aplink girdimas kalbas.)

Kiek palaukus, atsivėrė durys, ir jie buvo įvesti. Mazame kambaryje sėdėjo karininkas. Priešais popierių krūvas. Fotografijos. Karininkas mostelėjo ranka uždaryti duris.

PRANEŠIMAI

LTBC/KARTOTEKOS SKELBIMAS NR. 69

134. Mrs. Agnė Litvinas ir jos seserys: Genė Zimontienė ir Barbara Cilvinaitė iš Tauragės ap. Skaudviūšis v. Palendinių km., gyv. JAV, ieško savo giminių tremtinių tarpe.

135. Mrs. Elzbieta Paskočiūnė-Dumbliauskaitė, gyv. JAV ieško: Mato Dumbliausko iš Kauno ir Juzės Galinovičės-Dumbliauskaitės iš Bartasiūnų km., Vėisėjų vl., Seinų ap.

136. Mr. Victor Yursen, gyv. ieško savo tėvo Juozapo Jursėno, gyvenusio Rukiškių km. Ignalinos pšt. Svecniūnų ap.

137. Felix Karpovage, gyv. JAV, ieško Albino Karpavičiaus iš Valvičių km. Marijampolės ap. Jackevičių, Maksimavičių bei Stankevičių šeimų nuo ar iš Sv. Kalvarijos, Marijampolės ap.

138. Kazimieras Kalvaitis, s. Antano iš Armališkių km. Antanavos vl., gyv. JAV, ieško savo ir savo dabartinės žmonos Zuzanos Dabašinskaitės, d. Simono ir Rozalijos, iš Skirsnemunės, Jurbarko vl. giminių. Taip pat ir savo pirmos (mirusios) žmonos Antoninos Tauriūtės, d. Simono ir Mercelės, iš Dijkoviškių km. Kriauno vl. giminių.

139. Miss Irene F. Zaladonis (Zaladuonytė), gyv. JAV, ieško pusbrolio Vinco Zaladunio, sūnaus Ievos Zaladunienės, gyvenusios Lazdijų vl. Seinų ap.

140. Mrs. Valeria Razgaitis-Petrošaitė, gyv. JAV, ieško: Klemenso, Kazimiero ir Ignaco Patrošų su šeimos iš Kalniškių km. Tenenių par. Tauragės ap., Prano ir Petro Petrošų su šeimos iš Guvainių km. Kvedarnos vl. Tauragės ap. kitų Petrošų iš Kalniškių ir asmenų, kilusių iš Tenenių par.

141. Mr. Antanas Bumbulis iš Kruonių vl. Trakų ap., gyv. JAV, ieško savo brolio Kazio.

142. Juozas Jurkūnas iš Sainiūnų km. ir jo žmona iš Pusilgiškių km. Gelvonių par. ieško Adomo Puro, s. Petro su šeima ir Broniaus Čizo iš Gelvonių par., Ukmergės ap.

144. Mrs. Vic. Dedinas, gyv. JAV, ieško Juozo ir Sofijos Slekių ir jų vaikų; Juozo ir Renutės, kil. nuo Vilkaviškio.

145. George Kasper gyv. JAV, ieško Jono Auškainio iš Gubrių km. Šilalės vl. Tauragės ap. ir Leono Jurgučio iš Pakazokio km. Šilalės vl. Tauragės ap.

146. Agota Žižminskaitė, gyv. JAV, ieško sesers Marytės Žižminskaitės iš Deltuvos vl. Ukmergės ap.

147. Juozas Jasiulis, gyv. JAV, ieško: Viosockienės Petronės ir jos vaikų; Milašauskienės Antosės ir jos vaikų iš Jukainių km. Viduklės vl. ir kitų giminių.

148. Stasys Kulakauskas iš Kaltinėnų vl. Tauragės ap.

149. Elbrechtas Pranas, 30 m. amž. iš Baltkojų km. Sakų vl.

150. Kristina Cėsnulevičiūtė-Dvareckienė iš Giržėrių km. Trakų vl., gyv. JAV, ieško brolių: Antano ir Jono ir seserų: Marijos ir Ievos Cėsnulevičių ir jų vaikų.

151. Mrs. Mary Dombrowski-Reta, gyv. JAV, ieško Agotos Sunauskienės; gyvenusios Kaunas-A. Panemune.

152. Antanas Arbačiūnas, gyv. JAV, ieško brolio Juozo iš Šilavoto km. Ludvinavo vl. Marijampolės ap. ir jo vaikų; švogerio Ramanausko Vinco ir jo žmonos Mikalinos; Juozo Lekiačio iš Ludvinavo vl. Marijampolės ap. ir Juozo ir Adomo Dereskevičių iš Marijampolės.

153. Gauti adresai: Vincui Berkevičiui, Moseg Z. Berman, Selma Candar (Zandar), Juozui Cepaičiui, Lidvikai Eidukienei-Pavilonytei, Petri Gensbelgiui, Juozui Ginčauskui, Elenai Grybaitei, Broniui Jurkevičiui, Juozui Jušinskui, Marijai Poderytei-Kubelskienei, Juozui Liaukevičiui, Onai Armonaitėi-Margienei, Marijai Preikšaitytei, Stasiui Stankevičiui, Gautas laiškas: Vincui Berkevičiui, gyvenusiam Kempenė.

Ar gali būti?

* Vienas Čikagos teisėjas šiomis dienomis įsakė tuoj pat paleisti visus policijos sulaikytus girtuosius, nes laisvė 40° C karštyje, jo nuomone, esanti didesnė bausmė už vėsią dabokle.

* Mrs. Caroline Squire iš Cincinnati (JAV) šiomis dienomis teisėjui įteikė skyrybų prašymą. Priežastis: 1917 m. birželio 4 d. apie 6 val. vakaro jos vyras išėjo iš namų išgerti stiklą alaus ir ligi šiol negrįžo.

* Viena amerikietiškoje naftos bendrovė, verbuodama akcininkus, kiekvienam jų pažada gynybės draudimą, kad jis be jokios baimės ir abejonų galėtų savo pinigus ir biznį sukšti.

Sporto žinios

Liepos 17 d. Rosenheime, pietryčių Bavarijos apygardos lengv. atletikos jaunųjų pirmenybėse, A. Litukėvičius jaunū B (1933-34 m.) klasėje, perkėjo ir aukštį 1,57 m (I vieta), i tolį nušoko 5,29 m, ir rutulį (5 kg) nustūmė 11,10 m (I v.). J. Bagdonas jaunū A (1931-32 m.) klasėje 100 m prabėgė per 11,9 sek. (II v.).

Liepos 24 d. Kolbermoore prie Rosenheimo, lengv. atletikos rungtynėse tarp 1360 Mūnchen ir pietryčių Bavarijos rinktinės, Z. Puzinauskas rutulį nustūmė 13,88 m. laimėdamas I vietą, diska nuomet 42,52 m. (II v.) ir ietį 50,70 (II v.).

Ten pat jaunū B klasėje A. Litukėvičius perkėjo 1,60 (I), laimėdamas I vietą. Tai

nauja geriausia tremties pasekmė jaunū A ir B klasėse (buvo R. Dagio 1,58 m). Kartu tai yra ir šio sezono geriausia Bavarijos jaunū pasekmė B klasėje. Be to, jis nušoko i tolį 5,29 m. (III v.) ir rutulį (5 kg) nustūmė 11,41 m. (II v.).

Liepos 11. baigtos Schw. Gmünd stov. šachmatų pirmenybės finalinėje grupėje. Pirmą vietą ir kartu stovyklos šachmatų meisterio vardą išsikovojo K. Jankauskas, surinkęs 7 taškus (nepralaimėjęs nė vienos partijos). Toliau šios vietos užėmė: II v. — Kaunas 6 tšk., III v. — Gražulis, IV—V v. — Edv. Sulaitis su Ogilviu ir tt. Pirmenybės suruošė S. K. „Lituanica“ ir jas vedė klubo šachmatų sekcijos vadovas Edv. Sulaitis.

— Mes žinom, kad tamsta esi profesorius J., Bornholmo I bandymų stoties vedėjas, — tokiais žodžiais sutiko rusų torpedaivio kapitonas vokiečių mokslininkus savo kabinoje, parodydamas profesoriaus fotografiją iš 1935 m.

— Profesorius J. nusišypsojo.

— O kas esi tamsta? — atsisuko jis į Dr. P.

— Esu bendrųjų tyrinėjimų bendradarbis, trumpam laikui komandiruotas į Bornholmą.

Įsidėmėtinas Feldmanio atvejis

Po Latvijos ministro A. Bilmano mirties, Pabaltijo kraštų politikai labai aktyviai interesavosi, kaip toliau eisis Latvijos valstybės atstovavimui Jungtinės Amerikos Valstybėse. Spėliojimų buvo įvairių. Vienamė kad postas ir pasiliks neužimtas o kiti tam tikrų vilčių dėję ir turimus ministro K. Zarinio įgaliojimus. Gi šiuo atveju, kaip gyvenimas parodė, išėjo geriau, negu ir optimistai manė. Karolis Zarinis kreipėsi į JAV užsienio reikalų ministeriją ir išsiaiškino, kad numatyti daryti skyrimai ras pilną pritarimą.

Skaitytojai jau žino, kad Latvijos reikalų atstovavimą prie JAV vyriausybės perėmė Feldmanis, anksčiau Latvijos reikalus atstovavęs Sveicarijoje. Jo skiriamųjų dokumentų tekste, įteiktų JAV užsienio reikalų ministeriui Achesonui, yra pasakyta: „Aš turiu garbės pristatyti Jūsų Ekscelencijai p. Karlio Zarinio, Latvijos ministro Londone ir paskutinės teisėtos Latvijos vyriausybės suteiktų nepaprastų teisių įgaliojimų laiška, kuris manė pristato Jūsų Ekscelencijai kaip Latvijos Charge d'Affaires Jungtinėse Valstybėse...“

Ministeris Achesonas, priimdamas Feldmanio skyrimą, pasakė: „Is Tamstos rankų aš gavau p. Karlio Zarinio, Latvijos ministro Londone ir paskutinės nepriklausomos Latvijos vyriausybės suteiktų nepaprastų teisių įgaliojimų, 1949 m. balandžio mėn. 29 d. laiška, kuriuo Tamsta esi man

pristatomas kaip Latvijos Charge d'Affaires Jungtinėse Valstybėse...“

Šis atvejis mums visiems įsidėmėtinas. Ypačingai įsidėmėtinas tiems, kurie nori visokiomis priemonėmis sumažinti vertę mūsų pasiuntinių, kurie turi analogiškus įgaliojimus ir reikalui esant gali padaryti panašios rūšies valstybinius skyrimus, kad nenutrūktų teisėtus Lietuvos atstovavimas vienoje ar kitoje valstybėje.

Siūlo planą komunizmui sunaikinti

Dirva paskelbė Joseph L. Morse, New Funk u. Wagnalls Enciklopedijos vyriausio direktoriaus, neseniai LOOK žurnale atspausdintą straipsnį, kuriame jis svarsto galimumus, kaip galima būtų sunaikinti komunizmą.

Dovana „Lietuvio“ prenumeratoriams

Simtui „Lietuvio“ prenumeratorių, kurie iki rugpiučio 10 d. bus apsimokėję rugpiučio mėnesio prenumeratą ir atsiskaitę su buv. „Minties“ ar „Mūsų Kelio“ administracijomis, Redakcija skiria vertingų lietuviškų knygų. Iki tos pat dienos platintojai prašė Redakcijai su jais atsiskaitę prenumeratorių pavardes. Knygos paskirtos loterijos būdu.

Grįžęs iš anapus pasakoja (2)

Repatriavusių DP likimas - amžini belaisviai

1948 m. rudenį į Kijevo priemiestyje esančią darbo stovyklą buvo atgabenti Vokietijos repatriavusių Sovietų Sąjungos piliėčių. Jie ten atvyko švariai apsirengę ir atsigabeno daug įvairaus turto: siuvamų mašinu, radijo aparatų, dviračių ir pan. Stovyklos senieji gyventojai - rusai, 14-50 metų amžiaus, naujuosius atvykėlius sutiko mišriais jausmais. Vieni, kurie jau yra buvę Vokietijoje, labai domėjosi dabartiniu gyvenimu Vokietijoje ir džiaugėsi gavę žinių iš jiems pažįstamų vietovių. Kiti gi juokėsi iš atvykėlių, pravardžiavo juos kapitalistais, buržuais ir pan.

Atvykėliai neilgai tesiskyrė nuo vietinių, skarmalais apsirengusių darbo tarnybinių. Po truputį jie buvo priversti atgabenti

turtą ir rūbus turguje parduoti, kad nusipirktu duonos, nes tokiose stovyklose uždarbis yra labai mažas ir iš jo pragyventi negalima. Tokių stovyklų gyventojai prasidėjo iš karo belaisvių tabako ir rūkomojo popieriaus, nes patys neįstengia nusipirkti. Iš viso, jie buvo blogiau aprūpinami negu karo belaisviai, nors ir tie buvo labai blogose sąlygose.

Darbo tarnyba yra privaloma ir tęsiasi metus. Gyvenama barakuose, po 4-6 asmenis viename kambarėje. Čia pat gaminama maš ir valgis. Tie, kurie gauna pašalpos iš namų, gyvena gerčiau, kiti turi badauti ir vogti. O už vagystės žūriausiai baudžiama. Pvz. viena moteris, „nusukusi“ 8 kg kviečių gavo 6 metus priverčiamojo darbo stovyklos. Už kiekvieną nusizengimą bausmės skiriamos tiesiog bausios.

Mūsų aprašoma stovykla dar nebuvo galutinai įrengta, todėl dar neaptverta spygliuota viela. Jos gyventojai, ipareigoti atidirti darbo stovykloje, dar galėjo laisvai, be leidimo išeiti. Normaliai, ir tokios stovyklos yra aptvertos spygliuotų vielų tvora ir saugomos specialiu sargybiniais. Tokių stovyklų sargybiniai paprastai yra moterys. Iškalbėjus su repatriantais, jie beviltiškai numoja ranka ir sako: „Jūs esate belaisviai, bet turite viltį kada nors grįžti namo. Mes - amžini belaisviai.“ T.

Issirinkome naują komitetą

Memmingene, Liepos 27 d. stovyklos gyventojų susirinkime buvo išrinktas naujas komitetas, pirmasis po stovyklos pertvarkymo, atkėlus čia iš kitų vietovių lietuvių. Išrinktieji pareigomis pasiskirstė šitaip: pirminku - Alf. Orentas, vicepirminku ir švietimo vadovu - mokytojas J. Kreivėnas, sekretoriumi - Pr. Zitkevičius, izdininku - J. Grigaliūnas ir soc. reikalų vadovu St. Melsbakas.

Kontrolės komisijon išrinkti: Edv. Zitkevičius, Gelazius ir Ripinskas.

Svarstydamos galimumas, jei sovietai pasigamins atominę bombą ir jas pradės mėtyti į JAV; 3. elgtis taip, kaip elgiai dabar sovietai.

Autoriumi simpatiškausias trečiasis siūlymas ir, juo einant, nieko nedelsiant turi būti įsteigtas deminternas, nukreiptas prieš kominterną. J. L. Morse nurodo, kad komunistiniai agentai, diriguojami kominternu, yra įsiveržę į viso pasaulio šalis ir daro savo ardomąjį darbą. Reikia, esa, sukurti Vakarų pasaulio valstybių deminterną, kurio agentai įsiveržtų į pačią Rusiją ir komunistų pavergtas šalis ir darytų visas pastangas, kad patį komunizmą susprogdintų iš vidaus. Autorius siūlo gyvai interesuotis pavergtuose kraštuose esančių pogrindžio organizacijomis. Deminternu pareigą būtų aprūpinti tas pogrindžio organizacijas visomis reikalingomis priemonėmis, kaip kominternas aprūpina įvairių kraštų komunistus. Rašinyje yra ir daugiau panašios rūšies samprotavimų, kurie baigiasi paties autoriaus tam tikrais pesimistiniais galvojimais. Ir tie pesimistiniai galvojimai yra: Vakarų demokratijos vargu ar pajėgės sukurti tokį deminterną, nes jos dar nemoka suprasti tikrosios padėties ir nežiūri tos baisiosios nelaimės, kurią komunizmais gali atnešti.

Mūsų samprotavimu, apie tokius dalykus gal reiktų mažiau Vakarų demokratijoms rašyti ir kalbėti, o daugiau daryti, jei nenori, kad ir joms vieną dieną atsitiktų tai, kas atsitiko Lietuvoje ir kituose anapus geležinės uždangos atsidūrusiuose kraštuose.

Ar Bimba nepateko Stalino malonei?

Jau žymiai anksčiau iš privačių šaltinių buvo gauta samprotavimų, kad, jei antrą kartą Bimbai „tėvas“ Stalinas pasiūlytų vykti į Lietuvą, jis atsakytų, nes ten patyrė daug tokių dalykų, apie kuriuos jis negali kalbėti. Ylenok, Bimba gyvendamas iš Stalino malonės, nuo savo duobkasiškų darbų neatsisakė ir juos dirba toliau. Bet paskutiniuoju laiku Amerikos lietuvių spaudoje pasirodė samprotavimų, kad Bimba per savo dienraštį „Laisvė“ nuolat verkšlena, kad skaitytojai atsitéistų už laikraštį, nes kitaip jis gali sustoti, jog Bimbai ateina sunkios dienos. Esa, yra tam tikrų reiškinjų, kad Bimba kiek nukrypsta nuo Stalino linijos ir gali mažiau begauti paramos. Jo „Laisvė“ vietoj šėių kartų per savaitę, jau eina tik penkis kartus. Žinoma, Lietuvos interesams daugiausiai būtų patarnauta, kad ji visiškai sustotų.

B. Vargas

DP Australijos kareiviai?

Prasidėjus streikams, Australijos vyriausybė kai kuriose darbovietėse pradėjo naudoti kariuomenės dalinius. Kaip mus pasiekusieji išvykusių tremtinių laiška praneša, papildomai sudarinėjami nauji kariuomenės daliniai, ir kuriuos skiriami iš Europos atvykusieji DP.

Smulkios pabiros iš Australijos

Pagyvenęs pusmetį Australijoje, vis daugiau ir daugiau pastebi to australiško gyvenimo smulkmenėlius, su kuriomis mums, europiečiams, pravartu susipažinti, nes daugis vis besirengia vykti Australijon, atseit, visa tai priklauso prie emigracinių aktualijų.

Australai užsidarę

Štai, mažas miestelis. Šeštadienio ir sekmadienio pavakareį ar vakare miestelyje tuščia, nyku. Ne tas jausmas, kaip Europoje. Visi australai, išskyrus vieną kitą, tūno namuose. Betūnodami stebisi, kaip mes, naujieji australai, gavėmės vaikščiojame. Jei turi kokį nors reikaliuką pas australą, jis su tavimi pakalbės tik prie namo sienkčio, nekviess vidun. Tik gerai susipažinus, jis tau pasidaro nuosirdus ir pareiškia, kad pas jį gali ateiti, kada nori. Sakysim, kai kurie mūsų susipažino su australų šeimomis ir dabar jie yra mieliai jų laukiami svečiai. Ir tie, kurie turi pažinčių su australais ir dažnai vakarus praėjėdžia pas juos, nepastebimai greitai padarė didelę anglų kalbos pažangą.

Australės teisinasi

Kai mes apsigyvenome ir pradėjome dirbti, tai miestelio „papošalas“ - merginos pro mus išdidžiai praėdavo, nejučiomis stengdavosi ir mus pažvelgti. O mes joms rūpejome! Vėliau sužinojome, kodėl tos Australijos dukros tokios išdidžios. Jos visos buvo įsitikinusios, kad mes tik dėl jų beveik per pusę pasaulio važiuojame, tik dėl jų atsidanginome tolimon Australijon, tik dėl jų kasdien aukščiau galvos kirką vis kilnojame. Smarkiai smarkiai apsiriko. Mūsų šikiai ne tokie greitai. Ir dabar vaizdas jau pasikeitė - australė jau pirmoji žiūri, kaip tave pasvečiu kaip užkalbinti. Žinoma, tik mūsų mūsų jėje (pusmetis mes čia jau gyvename), nes Australijoje neįprasta vyrii pirmąjam moterį sveikinti. Turi laukti, kol ji teiksias tau „susimylėti“. Taip jau iš tikrųjų nėra. O kai su jomis tenka daugiau išsikalbėti, tai jos nedrąsiai ima tave klausinėti, kodėl mes jų nemėgstame. Tada mes joms ir sakome: „Kaip mes galime jus vesti? Gi reikės jums ir pusryčius atnešti

Lietuvis

Paskutinis terminas

Po paskutinės IRO generalinės tarybos sesijos, kuri įvyko Zenevoje š. m. birželio paskutinėmis ir liepos pirmosiomis dienomis, nebėliko abejonių, kad bebūtų pratesta IRO veikla po ateinančių metų birželio 30 d. Tiesa, Prancūzija ir Italija yra įteikusios JT socialinei ir ūkinei tarybai pasiūlymą, kad būtų paskirtas aukštasis komisaras, kuris, besirūpindamas tremtinių reikalais, testų ir baigtų IRO darbą, kada toji organizacija būtų savo veikla sustabdžiusi. Toks sprendimas gal būtų patis logiškausias, nes vargu iki 1950 m. birželio 30 d. pasiseks išgabenti iš Vokietijos visus tremtinius. Tai viena. Bet ir svetimuose kraštuose išsikūrusieji, iki jie visiškai sutaps su juos priglaudusio krašto gyventojais, iki juos tolygiai tiek teoriškai tiek praktiškai pradės globoti tenykščiai įstatymai, bus reikalingi tarpautiniai globos. Tai, ko šiuo atžvilgiu neatlieka IRO, ką po ano didžiojo karo tremtinius globodamas teisinėje srityje darė Tautų S-gos Nanseno komitetas, dabar turėtų būti suvesta į JT priklausantį šio karo tremtinių aukštąjį komisarą. Jo bendradarbių kiekis būtų minimalus, tad ir didžioji tremtinių globai skiriamų tarpautinių lėšų dalis eitų ne visokeriopa perstatinėjamose administracijos išlaidymui, bet savo tiesioginei paskirtiai.

Belaukiant tačiau, iki bus vienai ar kitaip nusistatyta pasielgti su negalinčiais emigruoti, tenka tvarkytis taip, kaip šiandien galiojantieji potvarkiai ir nutarimai reikalauja. Savo laiku IRO skelbė keletą įsidėmėtinų terminų, kurie sąryš su jos darbo baigtuvėmis jau tiesiogiai paliečia jos vykdomą tremtinių globą. Vienas tokių terminų yra kaip tik š. m. rugpiučio 31 d. Ta proga IRO vyr. būstinė Bad Kissingene skelbia:

„Tik 31 diena bėpaloiki tremtiniams (DP) užsiregistruoti Tarptautinėje Pabėgėlių Organizacijoje IRO, kad galėtų gauti jos paramą aprūpinimui bei išlaidymui, repatriacijai ir įkurdinimui. Tie DP, kurie nebus IRO užregistruoti ir kurie tai neatliks iki š. m. rugpiučio 31 d., neteks visų galimų pasinaudoti IRO parama, pareiškė IRO gen. direkt. Williams Hallamas Tuckas š. m. liepos 31 d. P. Tucko pareiškimas, paremtas IRO gen. tarybos posėdžio nutarimais, buvo per spaudą, radiją, ir plakatus išplatintas visoje amerikiečių zonoje, kad pasiektų tūkstančius privačiai gyvenančių DP, kurie vis dar nėra užregistruoti.“

Neužsiregistravusieji DP turi patys užsiregistruoti dar prieš š. m. rugpiučio 31 d. viename iš šių šėių IRO kontrolės centrų: Wuerzburge, Hanau, Nellingene, Augsburgu, Muenchene ir Amberge.

P. Tuckas išėjo šioje zonoje gyvenančius DP, kad jie šių pranešimų nesuprasatų klaidingai ir negalvotų, jog Taryba dar padarvysintį kai kurias išimtis ir po rugpiučio 31 d. Jo išėjimas buvo pabrėžtas ir amerikiečių zonos IRO šefo Philipo E. Ryano, kuris iš savo pusės pareiškė, jog išimtis netaikomos tremtiniams, esantiems IRO apygardų ribose prieš pasibaigiant registracijos terminui. P. Ryanas skatino DP tuojau užregistruoti ir nurodė, jog tokia registracija busianti paskutinė proga IRO paramai gauti.

Visi DP, gyvenantieji stovyklose, yra kviečiami susizinti su savo draugais, kurie dar nėra užregistruoti ir painformuoti juos apie registravimosi reikalą iki rugpiučio 31 d., jeigu jie tafari nėra padarę,“ baigia savo išėjimą IRO vyr. būstinė Bad Kissingene.

Tai rimtas išėjimas ir jis visu rimtumu įvykdytinas visų tu autiečių, kurie šiandien dar nėra padavę pareiškimų IRO globai ir DP teisėms išgyti. Čia turime galvoje ypatingai tuos, kurie iki šiolei, nepatekdami į IRO stovyklas, gyvena privačiai, dažnai sunkiai įstengdami palaikyti ryšius ir su mūsų bendruomene. Tiek mūsų bendruomenės vadovaujančių organų, tiek paskirų asmenų pareiga yra kuo skubiausiai painformuoti IRO globos negaunančius tautiečius, kad š. m. rugpiučio 31 d. yra paskutinis terminas kreiptis į IRO įstaigas, kad jiems būtų suteikta globa. Po šio termino jokie tos rūšies prašymai nebus priimami. Tafari aiškiai pabrėžta IRO vadovaujančių asmenų.

Lygiai tas patis taikoma ir visiems tiems asmenims, kurie dėl skryningu, išvykimo pagal sutartis dirbti Belgijon ir p. seniau turėtu DP teisių ir IRO globos nuostojo. Iki minėto termino jie irgi turėtu paduoti atitinkamus prašymus. Jeigu vienas ar kitiš sumetimais tie prašymai ir būtų atmetami, liktų dar teisė apeliuoti, tačiau apeliacijos negalės būti atmetos vien formaliais motyvais, jeigu pirmasis prašymas išteiktas nustatytu terminu. Gi visi tie, kurių prašymai buvo išteikti anksčiau, bet j tuos prašymus negautas nei šoks, nei toks atsakymas, turėtu iki rugpiučio 31 d. savo prašymus pakartoti įtikinant, jog ir jų prašymai IRO įstaigose gauti tikrai nustatytu terminu.

Visa tai atlikus, mūsų bendruomenės vadovaujantieji organai turės pagrindo reikalauti, kad šio karo pasėkoje Vokietijoje atsidūrusi mūsų tautos dalis nebūtų skaldoma vien formaliais sumetimais.

Atviras žodis

VIENAIP IS TENAI, KITAIP IS CIA
Atsiliepdama į J. Kardelio str. „Daugiau galimybių išvykti Kanadon“, p. E. Vegenerienė iš Erlangeno rašo:

„Mes išleidome savo vienintelę dukterį spalio mėn. ir neturime jokios vilties, kad galėtume nuvažiuoti. (Ji dabar gyvena Hamiltono mieste, dirba tekstilės fabrike, uždirba pakankamai). Jau seniai išteikti dokumentai ir gauta buto sutartis, bet atsakyta, jog reikalinga ir darbo sutartis. Tie, kas gavo darbo sutartis, vėl sulaukė kurių nors kliūčių. Taip mes čia laukiame jau beveik metai. Esame keturios šeimos ir visiems vienodai pranešta.“

Pasipiktinusi, kad nėra teisybės: vienai rašoma, kitaip esą gyvenime, p. Vegenerienė pastebi, jog jie esą sveiki ir darbingi, apie 50 m. amžiaus, galėtų dar dirbti, bet Kanada jų neįsileidžianti. „Mes esame skaudžiai įžeisti, nes mums atimta visa, kas yra mums brangiausia,“ - baigiamas laiškas.

Atrodo, kad kaltės reiktų ieškoti tame tarpe, tarp laivo ir skaitytojos stovyklos. Mūsų bendradarbis p. J. Kardelis painformavo apie tai, kaip Kanada žiūri į giminių išleidimą.

Maloniems skaitytojams ir platintojams

„Lietuvis“ leidžiamas dukart savaitėje - trečiadieniais ir šeštadieniais. Paskiro egz. kaina Vokietijoje - 0,40 DM, mėnesinė prenumerata - 3 DM.

Prenumeratos kaina užsieniui, apmokant pinigais Vokietijoje - 4 DM mėnesiui. Užsienio prenumeratoriai, kurie negali apsimokėti Vokietijoje DM arba atsiųsti po 12 tarpt. pašto kuponų už 1 egz. prenumeratą mėnesiui, laikraštį užsisako per „Lietuvio“ užsienio atstovus.

Užsienio atstovybių adresai:

D. BRITANIJA: Mr. J. Palšis, 10, Warrel's Terrace, BRAMLEY-LEEDS, England.

Iki liepos 31 d. prenumeratos kaina 3 šil. mėnesiui, nuo rugpiučio 1 d., atsižvelgiant į didelę ekspedicijos išlaidas, susidarancias siuntinėjam laikraštį dukart savaitėje, pakeliami iki 5 šil. mėnesiui. Avansinė prenumerata užskaitoma naująja kaina.

JAV: Mr. Steponas Nasvytis, 4579 W 157 St., CLEVELAND, Ohio, USA.

Prenumeratos kaina 0,50 dol. mėnesiui.

KANADA: Mr. K. Andriuskevicius, 3A-4th Ave., Ville La Salle, Montreal, Que., Canada.

Prenumeratos kaina 0,50 dol. mėnesiui.

AUSTRALIJA: Mr. Mockūnas, 68 Stuart Road, Dullwich, ADELAIDE, S. A., Australia.

Prenumeratos kaina 4 šil. mėnesiui.

BELGIJA: Mr. Stp. Paulauskas, 68/186, Paire du Horloz, TILLIEUR - LIEGE, Belgie.

Prenumeratos kaina 26 fr. mėnesiui.

VISUOSE KITUOSE KRASTUOSE gyvenantieje prenumeratoriai, iki ten bus paskirti mūsų atstovai ir nustatyta kitokia prenumeravimosi bei atsiskaitymo tvarka, „Lietuvio“ užsisako, pasiūsdami tiesiog joi Administracijai (13b Memmingen, Postfach 2, Germany) po 12 tarpt. pašto kuponų už vieną laikraščio mėnesinę prenumeratą.

Ta pačia tvarka atsiskaito ir buv. „Minties“ bei „Mūsų Kelio“ skolininkai pažymėdami, už katrą laikraštį ir kurį laiką atsiskaitoma.

lovon. Ir dar greitai. Reikės jums visus juodus namų ruošos darbus atlikti.“ „Netiesa, - jos stengiasi mums įtikinanciai kalbėti: - žiūrėkite mes esame labai darbščios. Kad ir dabar, vakare, nesuduriuojame, o sparciai mezgame.“

Nuotyklės pas dantistą

Vienas latvis prisiprašė dantistą, kuris vieną dieną kas savaitę atvyksta iš kaimyninio miestelio į mūsų kaimą, kad jam įstatytų priešakinį dantį. Dantistas turįs labai daug darbo, tad labai sunku jį prisiprašyti. Daugiau kaip mėnesį latvis vaikščiojo pas tą dantistą. Pagaliau dantys buvo padarytas, beliko tik jį įstatyti. Dantį dėjo keturias valandas. Suvargo abu: dantistas ir pacientas. Ir pagaliau dantis lūžo pusiau. Tada dantistas autoritetingai pareiškė, kad neįmanoma vieno danties įdėti. Džiaugėsi naujasis australas, ištrūkęs su savaisiais dantimis. Žinoma, ne visi dantistai tokie blogi.

Tiesa, australai dantistai nemėgsta danepaprastu greičiu. Per rinkimus Brazaitis tis plombuoti. Kai ateini pas dantistą su

kiauru dantimi, tai tau jis ir pasiūlo dantį ištraukti. Ilgai tenka prašyti, kad jis sukliktų plombuoti. Matote, australai ipratę kitaip: skaudamą dantį ištraukti ir dėti naują.

Pora žodžių besirengiantiems vykti Australijon. Stengtis dantis susivarkyti Vokietijoje. Štai, kodėl. Dantų taisymas, ypačiai naujų išdėjimas, yra brangus. Gyvenamojoje apylinkėje dažnai ir paties dantisto nėra ir reikia labai toli važiuoti. Tafari jau labai sunkiai įmanoma, nes darbininkui labai brangiai atsieina važinėjimas, o be to, jis praranda darbo dieną. Tai vėl išlaidos. Ir ne visi australai dantistai dantis su filteliu ir deda, ne visi nori plombuoti. Ju įprasta dantis dėti su plokšte, kurią einant miegoti reikia iš burnos išsiimti ir pamerkti dezinfekcijai į tam tikrą skystį. Tafari europiečiams neįprasta. Labai keista atrodo, kai pamatai jauną australą, nesulaukusį nė dvidešimt metų, visiškai neturintį savo dantų. Be keletos dantų dažnai pamatysį čiabuvių. Mat, jis laukia, kol visi dantys jam išbirs. Tada bus lengvesnis ir dantų išdėjimas. J. Rimas.

Pereinamosiose stovyklose...

(Atkelta iš 3 psl.)

nukentėjęs kepinsis ant laivo denio Viduržemio jūroje ar toliau. Nemažas čia blogumas tai juodokas dūrpinis vandentraukio vanduo, kuris, anot vietos gydytojų, nėra bacilių apstėtas.

Čia nėra kunigo lietuvio, kuris taip reikalingas dvasios reikalams ruošiantis tokioms didelėms kelionėms. Ukrainietis - kunigas unitas jų negali patenkinti. Stačiatikių bažnyčios reikalai čia gerai sutvarkyti.

Daugeliui emigrantų (jie suvežami čia iš Muensterio ir iš Fallingsbostelio) visiškai neaišku, kuriam tikslui reikalinga dar ši stovykla? Čia žmonės suvežami porai ar kelioms savaitėms, kaip į blogos rūšies vasarietę. Juk čia tik mutininkų kontroliuojami prieš išvažinimą daiktai ir įteikiami kelionei „škaplieriai“ - numeriai pasikabinti.

Tuos formalumus tikrai galėtų atlikti Muensterio ir Fallingsbostelio stovyklos, kuriuos taip pat galėtų išdalinti ir kelionei cigaretes, kurių čia duodama suaugusiems 100 št „Diamond“ ar net kiek daugiau turkinių, nors žmonės tikisi tikrų amerikinių.

Dėl mutinės kontrolės netenka sielotis. Tenka sielotis, kai tenka vyksti skurdžiam ir neturima gyvenimo pradžia, ko pasiimti. Kontrolė žmoniška, bet ji ketensė, kai kontroliuoja ne tik vieni vokiečiai...

Emigraciniai vargai ir kančios gerokai atbukina išvykstančio jausmus ir sumažina jo gailėtį paliekant taip mums artimą Europą... Nėra išieities, reikia išvykti, kad stipresni grįžtum į savo kraštą. Tačiau paskutinieji pereinamųjų stovyklų įspūdžiai kelia nusivylimą dėl gražių pabėgėlių globojimo idėjų, kurios dažnai savanaudžių žmonių yra sudarkomos. S. Milius